

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.III.21.288/2012/3.szám

A Kúria a dr. Sőregi Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek, a Kaposvári 7. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Boda Róbert ügyvéd) által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt, a Somogy Megyei Bíróság előtt 21.P.20.225/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.748/2011/4. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen az alperes által 50. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A feljegyzett felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. január 8-a és 2007. december 3-a között több ízben volt megőrzésen az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. A büntetését börtön, majd fogház büntetés-végrehajtási fokozatban töltötte.

A zárkákban, amelyekben a megőrzés idejére a felperest az alperesi intézményben elhelyezték az egy fogvatartotttra eső felület és légtérfogat lényegében kisebb volt a jogszabályban előírtnál. Az alperes parancsnoka az intézménybe megőrzésre átszállított rabok celláinak zárva tartását rendelte el, annak ellenére, hogy büntetésüket börtön, illetve fogház büntetés-végrehajtási fokozatban töltő fogvatartottak zárkáinak ajtaját a büntetés-végrehajtási jogszabályok szerint napközben nyitva kellett volna tartani. A folyamatos bezártság a felperesnél lelki, közérzeti és alvászavart okozott.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fogva tartási szabályok megszegésével az emberi méltósághoz, az egyenlő bánásmódhoz és az egészséghez fűződő személyiségi jogait megsértette; a személyiségi jogi sérelmeinek kiegyenlítésére 775.000 forint nem vagyoni kártérítésre is kérte kötelezni az

alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a körülmények nem tették lehetővé a foglyok jogszabályoknak megfelelő elhelyezését, a cellák zárva tartását pedig a parancsnoka, a büntetés-végrehajtási országos parancsnokának felhatalmazása alapján rendelte el.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a felperes emberi méltóságát megsértette, mert a zárkák ajtaját a nappali órákban nem tartotta nyitva és nem biztosította a felperes részére a jogszabályban előírt mozgásteret és légteret. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint a büntetés-végrehajtásról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (Bvtvr.), valamint a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet előírásai nem teszik lehetővé, hogy az intézet parancsnoka a zárka ajtó állandó zárva tartását rendelje el. A felperes börtön, majd fogház büntetés-végrehajtási fokozatban töltötte a szabadságvesztés büntetését, mivel az alperes nem tette számára lehetővé az intézetben belüli szabad mozgást, megsértette a felperes emberi méltóságát.

A 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 137. § (1) bekezdése az egy elítélltre jutó légteret 6 m³-ben, a mozgásteret férfi elítéltek esetén 3 m²-ben szabja meg. A felperes zárkájában ezek az elhelyezési feltételek rendszeresen hiányoztak, ami ugyancsak a felperes emberi méltóságának sérelmével járt.

Személyiségi jogsértést mindezért a Ptk. 76. §-a és 84. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján meg kellett állapítani. A személyiségi jogi jogsértésnek a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a jogsértés megállapítása objektív szankciója, ezért adott vonatkozásban azt vizsgálni sem kellett, hogy az alperes úgy járt-e el, ahogyan az az adott helyzetben elvárható volt. A fogva tartás körülményei a felperesnél feszült idegállapotot, közérzeti és alvászavart, alkalmazkodási nehézségeket idéztek elő, ezek azonban a pszichiátriai betegség szintjét nem érték el, össz-szervezeti egészségkárosodást nem váltottak ki. A felperest az alperesi jogsértéssel okozati összefüggésben kár nem érte, ezért a kártérítési követelés nem volt megalapozott.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett; a felperes a keresetének egészében helytadó, az alperes a keresetet teljesen elutasító ítélet meghozatalát kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését helybenhagyta, a kártérítési keresetet elutasító rendelkezését részben megváltoztatta s az alperest kötelezte 400.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2007. december 3. napjától járó kamatai megfizetésére, ezt meghaladó kártérítési

követelést elutasította.

Ítéletének indokolásában az ítélőtábla kifejtette:

A személyi szabadság hosszabb idejű korlátozása, a börtönviszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelők és általában károsak is az azt elszenvedő részére, az ezzel járó hátrányok nem vagyoni kártérítéssel kompenzálhatók. A bírói gyakorlatban kialakult jogelv szerint ilyen esetben a kár bekövetkezését köztudomású tényként kell elfogadni. Ennek megfelelően a kár bekövetkezése köztudomású tényként akkor is megállapítható, ha a szabadság jogellenes korlátozása nem a megállapított végrehajtási fokozatnak megfelelő fogva tartással, hanem annál súlyosabb fokozat szerint, a maradék szabadságot is elvonva történik. A börtönviszonyok között gyakorolható maradék szabadság az elítéltek számára felértékelődik, annak további korlátozását, elvonását súlyos hátránnyá élik meg. Mindezt a felperes nem vagyoni kártérítési követelése a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 339. § (1) bekezdése alapján részben megalapozott volt.

A nem vagyoni kártérítés mértékét a felperest ért sérelem súlyához igazodó mérlegeléssel lehetett megállapítani s nem úgy mint a felperes a keresetében kérte a büntetés kiszabási gyakorlatban ismert napi tételek alkalmazásával.

Nem volt az alperes terhére róható a büntetés-végrehajtási intézet „túltelítettsége”. A zárkaajtók jogellenes nappali zárva tartásával okozott jogsérelemért való kártérítési felelősség alól azonban az alperes nem tudta magát kimenteni. A 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 237. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az ugyanabban az eljárásban letartóztatottakkal való elkülönítésről az ügyész, illetve a bíróság dönthet az előzetes letartóztatással összefüggésben. Az alperes nem is állította, hogy ügyészi vagy bírói határozat alapján kellett volna a felperest huzamosan nappal is bezárt cellában tartani.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy nincs jogszabályi felhatalmazottsága helyszűkére vagy zsúfoltságra való hivatkozással a befogadást megtagadni. Hivatkozott arra is, hogy a cellák zárva tartását a Büntetés-végrehajtási Intézetek Országos Parancsnokának rendelkezésére volt jogosult napközben is zárva tartani. Ezek a körülmények az eljárást véltlenné teszik.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

Az ítélőtábla a döntését a jogvita minden részletére kiterjedően

megindokolta. Az alperes a védekezésével is kellő alapossággal foglalkozott. A jogerős ítélet érvei mindenben helytállóak.

A Kúria a jogerős ítéletet mindezért a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, a felülvizsgálati eljárásban azonban a felperesnek megtérítendő költsége nem keletkezett, ezért a perköltségviselésről határozni nem kellett. Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 8.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs József s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő

HM